

Narodna mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din - odeljska izdaja celoletno 120 Din, za inozemstvo 140 Din Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III Telefoni uredništva dneva služba 2050 - nočna 2996, 2994 in 2050

SLOVENEK

Cek. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate; Zagreb št. 7563, Praga-Juna št. 24.797 Uprava, Kopitarjeva b. telefon 2992

Z nedeljsko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Ali — ali

Božični nagovor papeža Pija XI. na kardinalski zbor, ki je namenjen vsemu svetu, je brez dvoma napravil povsod globok vtis. Kdor koli pripada bodisi po nazoru, bodisi po praktičnem življenju, kulturni sferi krščanstva, naj bo že član katoliške cerkve ali ne, bo sprejel papeževe besede z veliko pozornostjo. Saj je poglavar katoliške cerkve najvišji glasnik krščanske resnice in varuh one tradicije, na kateri sloni kulturno življenje vsega izobraženega človeštva. In velika večina tega človeštva je prepričana, da bo le katoličanstvo kot najmočnejša moralna sila tudi sodobnega življenja mogla človeštvo varovati čedalje bolj grozečih nevarnosti, ki so posledice takó velikih zmot duhovnega značaja, kakor našina sodobnega življenja. Zakaj le obnova živega krščanstva v sredi vseh odoletih liberalizmu in materijalizmu, ki sta vzrok, da se vse ogromni civilizatorični, gospodarski in tehnični napredek zadnjih dveh stoletij, kakor to danes očitno vidimo, ni obrnil človeštva v prid, ampak ga usmeril v pogubo.

Kajti značilno za to najnovejšo epoko človeštva je poražajoče nesoglasje med napredkom intelekta in tehnike na eni in moralnim ter socialnim stanjem: čim bolj se namreč razširja znanje in čim bolj se sile narave stavljajo v službo človeka in njegovih potreb, tem bolj pada moralna kultura in nujno potrebno soglasje med raznimi stanovi človeške družbe. Tako predstavlja danes naša družba dva sovražna tabora, med katerima vlada tako nasprotje, kakor je vladalo pred krščanstvom, ko so eni samo uživali, drugi pa kot sužnji živeli v skrajnem pomanjkanju in želji, da se brezobzirno masčujejo nad svojimi izkoriščevalci. To nasprotje se je dolgo časa skušalo zbrisovati, po svetovni vojni pa se čedalje bolj razgalja v vsej svoji usodnosti. Vojnja pa, v kateri so se uboj, tatvina, najsurovejše nasilstvo in vse vrste zločin proglašali kot heroična in zaslužna dejanja, je vse moralne pojme tako uničila in razmajala, da svet še danes ni prišel do ravnotežja in še precej časa ne bo. V takem položaju je čisto nemogoče, da bi kakšne blede teorije, naj bodo še tako idealistično zamišljene, človeška srca preobrazile in preprečile povratek v barbarstvo, kakor se nam napoveduje iz raznih znamenj: pa tudi diktature fašističnega ali boljševskega kova ne bodo v stanu preprečiti politične anarhije in socialne disgregacije, ako se človeštvo po vsem svojem življenjskem zadržanju ne vrne k naukom Jezusa Kristusa, ki so po svoji preporodilni sili še vedno dvignili človečanstvo iz nizkote zavoženega osebnega in javnega življenja.

Papežev božični nagovor se suče takorekoč okoli dveh osi: okoli onega brez moralnega in protičlovečanskega nacionalizma, ki so ga v naši dobi mnogi postavili na mesto resnične domovinske ljubezni, ki je pravilno podrejena ideji krščanske humanitete — in okoli komunizma, ki hoče novi družaben red osnovati na brezverstvu in na »etiki« popolnega materijalizma. Konkretno misli papež na fašistični režim v Italiji in na sovjetsko strahovlado v Rusiji. Fašistični nacionalizem postavlja, kakor papež pravi v naravnost lapidarnih besedah, mesto bratskega sporazuma med narodi egoistično prevlado lastnega plemena, neusmiljeno konkurenco in borbo mesto soglasnega sodelovanja vseh narodov in sovrastvo namesto spoštovanja vseh naravnih pravic, ki jih ima vsak narod, naj bo še tako majhen. Kakor grozi miru človeštva do konca gnano razredno sovrastvo, ki se ne ustavlja pred osnovnimi zahtevami človečanske etike, tako izziva vojno fašizem, ki ne priznava pravic drugim narodom, ampak le svojemu priskrbi privilegirano stališče, ki se more uveljaviti samó po sili, hegemoniji in samogospodstvu izkoriščevalcu. Teda vsem, ki na ta način vnovič grozijo miru, ko narodi še trpijo na posledicah fizičnega in moralnega razdejavanja minule vojne, kliče papež, da so nekulturni morilci in samomorilci ter nanje kliče božjo pravico z besedami psalmista: »Razkropi narode, ki izzivajo vojno!« Pij XI. je s to odločno obsodbo vojne in onih državnikov, ki jo zamišljajo pod kakršnokoli pretvezo, storil človeštvu, ki se pred tako možnostjo v grozi trese, največjo uslugo, in je vse vojske željne politike, organizacije in govornice ožigosal kot zločince in sovrastnike kulture pa lastnega naroda samega.

Prav pa poudarja papež, da zunanji mir ni mogoč brez notranjega. Saj se je v zgodovini kulturnega človeštva že večkrat videlo, da vsa mirovna prizadevanja, svetomirovne teorije in zamisli bratskega podruženja narodov niso imeli nobenega učinka, marveč da so bili baš pacifistični načrti, čim več jih je bilo in čim glasnejše so se oznanjevali, najsigurnejše znamenje bližajoče se krvave vihr. Spomnimo se le na francosko revolucijo! Ali bo svet užival trajen mir, je, kakor Pij XI. opominja, danes v prvi vrsti odvisno od tega, kako se bo rešila velika gospodarska in socialna kriza 20. stoletja, kako se bo preosnovl družabni red, ali bo zmagala socialna pravičnost nad krivico, ali se bodo sadovi produkcije pravično razdelili in tako omogočilo bratsko sodelovanje, sporazum med stanovi in mirna evolucija razmer k boljšemu. Le na resničnem socialnem redu, ki more sloneti edino na brezpogojni aplikaciji krščanskih moralnih načel na pridobitno življenje, se da osnovati politična stabilizacija države, ako hočemo ohraniti Evropi njeno dvatisočletno kulturo, obeleženo po evangeliju nazareškega Mojstra.

Bolgarija in njene sosede

Važne politične izjave zunanjega ministra o balkanskem ravnotežju - Burov si častita, da vpliv Bolgarije na Balkanu raste - Govorice o balkanski trozvezi niso bile izmišljene

Istanbul, 28. dec. or. Evropsko časopisje je z veliko vnoem naglašalo, da »govoričenec« častnikarjev o takoimenovanem vzhodnem bloku ni bilo drugega kakor izmišljotina. To je na vse zadnje razveseljiva ugotovitev in če gre na račun časopisnih dopisnikov, je žrtev vredna končnega uspeha. Govoriti o vzhodnem bloku torej sedaj nima več smisla. Vzhodni blok je pokopan v pompu diplomatskih obiskov, ki polnijo rubrike mednarodno-političnih senzacij ter navdajajo srca vseh miraljubov od Ankare do Berlina in Varšave z novimi upi na neminljivost prijateljskih čustev.

Brez dvoma je veselje nad končnim poglavitno te »vzhodne pošastje« tudi zakrivilo, da javnost ni posvetila potrebne pozornosti zelo važnim izjavam, ki jih je podal v sobranju bolgarski zunanji minister Burov na koncu zunanje-politične debate. Samo nekateri listi v orijentu so jih mimogrede pričeli. Sodeč po evropskih listih, ki jih dobivamo z zakasnelo pošto, jim tudi zapad ni pripisal nikake važnosti. To je škoda, ker vsebujejo čisto nove vidike, v glavnem razveseljive, v balkanski politiki in ker mečejo zelo jasno luč na vlogo, ki jo namerava igrati Bolgarija na Balkanu. Burov je govoril z nenavadno samozavestjo. Tako more govoriti samo državnik, ki ima zavaran hrbet in ki ima jasno začrtano smer; po kateri se bo gibal njegova zunanja politika.

Glede kraljevine Jugoslavije je rekel Burov, da se je položaj znatno izboljšal. Pred enim letom razmerje ni bilo Bog ve kako si-

jajno. Sedaj sta bili podpisani dve pogodbi, ki izključujeta v bodočnosti neprijetna razočaranja. To je znaten napredek, ki mora zadovoljiti vsakega državnika. Isto izboljšanje odnošajev se opaža tudi z Romunijo. Bolgarska in romunska vlada sta podpisali pogodbo glede priпадnosti v vojski sekvestriranega premoženja bolgarskih podanikov. Ta pogodba bo sedaj ratificirana. Obe vladi sta dobili zaupanje druga v drugo in to je prvi predpogoj za prijateljske razmere.

Z Grčijo pa Burov ni zadovoljen. V nenavadno ostrem tonu je ožigosal grško politiko, ki je povzročila poostreitev medsebojnih odnosov. Grčija je odpovedala trgovsko pogodbo samo zato, da bi prisilila bolgarsko vlado, da pristane na veličanske denarne in materijalne žrtve. Računi med obema državama so še dolgi in težki. Bržkone se bosta morali sporazumeti, da predložita svoje težave kakemu mednarodnemu razsodišču. Bolgarija bi rada vedela, če mora res kupiti s težkimi žrtvami prijateljstvo svojih sosedov, in če bodo te žrtve v resnici potem pripomogle k prijateljskemu zblizanju. Društvo narodov skuša posredovati. Burov upa, da bo to posredovanje pogajanja pospešilo, osebno, ker oba, Venizelos in Teyfik Ruđiđi Bej, priznata, da je prijateljstvo z Bolgarijo neobhodno potrebno za dobrobit Grčije in Turčije. Do tega spoznanja sta prišla na sestanku v Ankari. Takrat se je sklenilo, da je trozveza med Grčijo, Turčijo in Bolgarijo edina mogoča predhodna etapa za udeležitev splošnega bal-

kanskega sporazuma.

Kar se tiče Turčije, mora Burov javno izpovedati, da sta obe državi podpisali celo vrsto pogodb, s katerimi sta rešili vse obstoječe nesporazume. Obisk turškega zunanjega ministra v Sofiji je imel predvsem namen, da poudari to dejstvo.

Po mojem mnenju je gornja izjava Burova zelo ilustrativna za položaj na Balkanu. Bolgarija izstopa s svojo lastno politiko, ki ostane, kakor smo mogli brati, naslonjena na neke vrste ožje sodelovanje med sedemami Egejskega morja.

Zeneva, 29. dec. fr. Tukajšnja revija »Pax« priobčuje informativen članek N. Antonova o Bolgariji in njenih odnošajih z ostalimi balkanskimi državami. Članek ugotavlja, da se razmere s kraljevino Jugoslavijo razveseljivo obračajo na bolje. »Bolgarija prihaja polagoma na plan, da zasede v balkanski politiki ono mesto, ki ji gre.« Antonov opaža neoporne tendence sedanje bolgarske politike, ki stremijo za ožimi zvezami z Turčijo in Grčijo, češ da bi to bila po mnenju bolgarske vlade najboljša priprava za balkansko zvezo. To da izhaja iz zadnjih diplomatskih dogodkov na Balkanu kakor tudi iz samozavestnega tona, s katerim je zadnje dni govoril o bolgarski zunanji politiki zun. minister Burov.

Belgrad, 29. dec. 1. Iz Sofije poročajo, da je bolgarska vlada sklenila zaprositi jugoslovansko vlado za dovoljenje, da bi v naši državi otvorila več konzulatov.

Kdo je boter grško-turškemu sporazumu

Samohvala fašističnega tiska — Francoski maršal v Atenah

Rim, 29. dec. m. Fašistični tisk prinaša kratko poročilo o potovanju Venizelosa v Belgrad, Varšavo in Dunaj. Pri tem se bavi s prihodom Franchet d'Espereya v Atene in naglašja, da je Venizelos pred odhodom iz Aten konferiral s francoskim maršalom in njemu na čast priredil banket. Prihodu Venizelosa, ki je napovedan za 7. januarja pripisujejo fašistični listi veliko važnost. »Tevere« je mnenja, da je prihod Franchet d'Espereya v tem času zelo simptomatičen.

»Giornale d'Italia« piše: »V kolikor je res, da predstavlja grško-turško zblizanje važen element za ohranitev miru v vzhodnem delu Sredozemskega morja, je nepobitno, da je Italija k temu mnogo doprinesla. Naglasiti je tre-

ba, da Italija ne mara stvoriti nekakšnih grupacij držav pod svojim pokroviteljstvom. Italijanska zunanja politika se peča z upostavitvijo prijateljskega sodelovanja z velikimi in malimi državami in je daleč od vsakega usiljevanja. Italija je sklenila sporazum z drugimi državami in pri tem vedno pazila na skupne interese, ni se pa spuščala v kakršnekoli kršitve tujih interesov.

»Giornale d'Italia« očita »Tempscu«, da je opozorilo, da krška afera kljub zblizanju med Italijo in Grčijo ne more izbrisati težkih žrtev, ki jih je Grška doprinesla s tem, da je odstopila Dodekanez Italiji, da je to opozorilo politikanje, ker hoče Italija voditi svojo politiko na široki podlagi.

Maršal Joffre previden s svetimi zakramenti

Francoski narod moli za umirajočega vojskovodjo

Pariz, 29. decembra. AA. Maršal Joffre je sicer noč mirno prebil, tudi je ostal pri popolni zavesti, vendar njegove moči vidno ginevajo, čeprav kaže bolnik nenavadno velik odpor. Predsednik republike, ministrski predsednik, zunanji minister Briand in vojni minister Barthou in mnogo drugih odličnih oseb je sporočilo bolnikovi rodbini svoje globoke simpatije. Angleško poslanstvo v Parizu je prejelo brzjavko angleškega kralja, v kateri izraža globoko sočuvstvanje z bolnim Joffrom.

Pariz, 29. decembra. as. Danes popoldne ob 3 je bilo izdano novo zdravniško mnenje o stanju bolnega maršala Joffreja, ki smatra stanje bolnika za skrajno resno. Slabost bolnika je narasla že do skra ne meje, zato se pričakuje, da lahko vsak čas pride do katastrofalne odločitve. Bolnik je zvest katoliški mož in je bil danes dopolne previden z zakramenti za umirajoče. K bolniku so pripustili le malo ljudi, med njimi vojnega ministra Barthoua,

ki je pote mizjavil, da ni nobenega upanja več na ozdravljenje.

Pariz, 29. decembra. AA. Zdravstveno stanje maršala Joffreja je skrajno kritično. Njegove telesne sile popuščajo.

Pariz, 29. decembra. kk. Z vsega sveta prihajajo brzjavna vprašanja vladarjev in velikih vojskovodij ter glavnih državnikov o zdravstvenem stanju maršala Joffreja. Posebno ganljiva so pa pisma njegovih bivših francoskih vojakov, ki zatrjujejo, da njihova molitev spremlja umirajočega maršala na njegovi poti v večnost. Po mnogih cerkvah se berejo sv. maše za bivšega vojskovodjo, katerim prisostvujejo velike množice ljudstva.

Pariz, 29. decembra. kk. Nocojšnji listi priobčujejo obširne članke o maršalu Joffru in ugotavljajo, da je njegova ljubezen do Francije leta 1914. rešila domovino in zatirane narode.

Upor angleških ministrov proti diktaturi liberalcev

Novo volitve meseca marca? — Volilne reforme ne bo

London, 29. dec. as. Medtem ko se je pred nekaterimi tedni, ko je vlada objavila zakon o strokovnih organizacijah in o volilni reformi, prežgodaj trdilo, da sedaj za dolgo časa ni nobenega upanja za nove volitve, se je položaj po zadnjem sporu med Lloydom Georgeom in vlado zopet popolnoma izpremenil. »Sunday Times« pravi danes, da se je večina ministrov naveličala poniževanja s strani liberalcev in da bi videla raje, da se razpišejo nove

volitve, kakor pa da bi še nadalje vladala kot vlada manjšine, ki ni v stanu vršiti koristnega dela. Računali je torej s tem, da bo poslanska zbornica, ko se zopet sestane dne 20. januarja, pozvana, da sklene namesto rednega proračuna potrebne finančne zakone o državnih izdatkih, da se bo parlament lahko razpustil meseca februarja in se vršile meseca marca nove volitve.

1300 žrtev Merapija

Batavia, 29. dec. as. Sedaj se je dognalo, da znaša število smrtnih žrtev pri izbruhu vulkana Merapija 1300 oseb. Do te številke so prišle oblasti na ta način, da razen do sedaj pokopanih 700 žrtev pogrešajo še 600 oseb, ki jih je zalila tekoča lava.

Ponesrečeni turisti

Curih, 29. dec. as. V Sentiškem gorovju se je ponesrečila skupina švicarskih študentov katere je zasula lavina štirje študenti so se še izkopal izpod snega, dva študenta in ena deklica pa so se pod snegom zadušili.

Protisovjetski zid

Bukarešta, 29. decembra. Z. Listi prinašajo izjavo dr. Maniua, ki jo je dal pred svojim odhodom na francosko riviereo. Dejal je, da je političen položaj v Romuniji konsolidiran, kar je zasluga narodne kmetijske stranke. Kriza v Romuniji je sestavni del svetovne krize. Narodi v vzhodni Evropi so nemirni radi sovetske propagande. Ta občutek nemirnosti slabi podjetnost in dela vsa tržišča nesigurna. Mir narodov proti nevarnosti komunistične propagande. Niti iz dalekan am ne pride na misel, da bi se Sovjeti sami od sebe zrušili. Proti Sovjetom je treba anaprviti konfederacijo evropskih držav To je Briandov predlog. Pri tem naj bi sodelovale tiste države, ki imajo iste gospodarske interese. Pri tem pride v poštev Romunija, Bolgarija, Grčija, Madarska, Jugoslavija, Češkoslovaška in Poljska. Ta zveza bi bila zid, ki ga sovjetski napadi ne bi mogli porušiti.

Bukarešta, 29. decembra. Z. Predsednik vlade Mironescu je odpotoval v Pariz. Od tam pa odide na francosko riviereo, kjer se bo sestal z dr. Maniuom in Titulescom, ki sta že tam.

Duca sprejel predsedstvo liberalne stranke

Bukarešta, 29. dec. as. Romunska liberalna stranka je po smrti Vintila Bratianu-a izvolila za svojega predsednika dosedanjega podpredsednika Duca. Duca, ki je bil izvoljen na predlog brata umrlega voditelja liberalne stranke, je izjavil, da sprejme izvolitev z zahvalo in da se bo potrudil, da bo kot zvest sodelavec kralja deloval v korist države in romunskega naroda. V političnih krogih se smatra izvolitev Duca za zelo pomembno, ker se bo s tem omogočilo sodelovanje liberalcev z narodno kmetisko stranko. Smatra se kot verjetno, da bo v doglednem času prišlo do sestave koalicijske vlade, katere se bodo udeležili tudi liberalci.

Med Francijo in Italijo

Milan, 29. dec. as. V zadnjih dnevih se s posredovanjem Anglije intenzivno vršijo pogajanja med Francijo in Italijo za podaljšanje pomorskega premirja, ki poteče koncem leta, in za splošni sporazum o določitvi jakosti brodovij med obema državama. Pogajanja, ki so se vršila s posredovanjem Macdonaldovega zaupnika v Rimu in Parizu, se tičejo v glavnem omejitve pomorskega oboroževanja Francije in Italije v Sredozemskem morju, pri čemer mislijo na dogovor paritete, ki naj bi se omejila na Sredozemsko morje. Pogajanja se vršijo po informacijah fašističnih listov do sedaj ugodno in se pričakuje uspešen zaključek koncem leta.

Dunajska vremenska napoved: V zapadni Avstriji je pričakovati močnih južnih vetrov in dež, v gorah pa viharje s snegom. V severni Avstriji se bo začasno zjasnilo in je pričakovati toplega vremena, v južnih Alpah bo velika nevarnost lavin. V torek pa je zopet pričakovati oblačnega vremena.

Dne 31. decembra ob 8 zvečer v vseh dvoranah „Uniona“ Silvestrov večer „Ljubljane“

Kakšna bo indska zvezna ustava?

Dominijon takoj ali stopnjema — Meje trgovinske in finančne samostojnosti

London, 29. dec. t. j. Obnovitev terorističnih aktov in nemirov, ki nimajo samo političnih vzrokov v direktni propagandi nacionalizma, ampak rastejo v zadnjem času tudi na gospodarski podlagi, ker se tudi v Indiji zelo širi brezposelnost, sila k pospešenju rezultatov indske konference. Uvidelni angleški krogi pravijo, da se bo Anglija, ako podeli Indiji čim širšo avtonomijo, iznebila velikih skrbi, ker bo lahko prepustila rešitev perečih socialnih problemov sedanega časa Indcem samim, ki bodo lahko pokazali, ali kaj znajo ali ne. Po delitvi statusa, ki bi bil vsaj kolikor toliko podoben dominijonskemu, bi bili oni nacionalistični elementi, ki danes v nemirajo prebivalstvo k upor, hitro prisiljeni, da se branijo pred posledicami svoje dosedanje propagande, ki indsko maso skrajno radikalizuje in jih navaja k odporu proti višjim kastam, katerim nacionalisti po veliki večini pripadajo. Saj je znano, da se nacionalistični voditelji, ki se danes predstavljajo kot glasniki indske narodne volje, ničesar ne boje bolj, kakor splosno in enake volivne pravice. Vsak pameten Angličan danes ve, da zoper nacionalistično propagando v Indiji ni boljše medicine, kakor čim hitrejša izvedba samouprave, ki bo naenkrat dala pravice kastam in narodom, ki so danes bili naravnost v položaju sužnjev.

Zelo značilno za metodo dela, ki se je poslužujejo na konferenci okrogle mize tako angleški kakor indski delegati, je to, da se o takozvanih osnovah bodoče indske ustave ali o takozvanih fundamentalnih artiklih, kakor se je temu svoj čas reklo na kontinentu, za enkrat sploh ne razpravlja. Docim pri nas začnemo v podobnih slučajih disputirati o vladavini, o razmerju monarha do naroda itd., so člani indske konference začeli v sedmih podobnih reševati najprej stvari čisto praktičnega značaja in se bodo lotili fundamentalnih vprašanj ostanje za enkrat in suspenso sledeča sanj šele potem, ko se sporazumejo o ostalem.

vprašanja: 1. Ali postane Indija dominijon takoj ali pa le stopnjema. 2. Ali si pridržijo Anglija zunanjo politiko in vojaško obrambo, kar bi izključevalo dominijonski položaj, kakor obstoja v ostalih dominijonih imperija. 3. Kako daleč ima segati trgovinska in finančna samostojnost Indije: ali bo n. pr. smela nabijati na angleško blago visoke carine po kanadskem in avstralskem vzoru ali ne in 4. kako naj se zagarantirajo pravice nehindujskih narodov. Glede tega vprašanja pa je omeniti, da se z njim že sedaj bavi poseben pododbor, ki naj spravi v soglasje med seboj diametralno nasprotni stališči Hindov in Muslimanov — vprašanje, s katerim si belijo sedaj glave najboljši umovi britanskega imperija. Razume se, da stoji angleška vlada na strani Muslimanov, ki zahtevajo zase posebne narodne kurije, ker bi Muslimani v Bengalu in Pundžabu, kjer imajo številčno večino, držali v šahu indske nacionaliste, ki imajo svoja središča ravno v onih mestih, kjer ima muslimanski element največjo moč.

Glede ostalih vprašanj se je, oziroma se že bo na konferenci okrogle mize vsaj v glavnih potezah lahko doseglo soglasje. Indija, naj bo njen odnos napram Angliji, oziroma položaj v imperiju britanske krone kakršne že koli, bo tvorila federacijo, ki bi se sestavljala iz dosedanjih britanskih provinc Indije, katerim se bodo priključile »neodvisne« maharajske države Indije ali takoj ali pa pozneje, ena za drugo, kakor bodo pač same želele. Federativni parlament bo obstajal iz dveh zborov: ena bo izvoljena, druga pa bo obstojala iz imenovanih članov krone, znanstvenikov, zastopnikov ver in narodnih manjšin. Vprašanja volivne pravice se indski delegati ogibajo, na vsak način pa maharadže zahtevajo, da bodo pošiljali v Zvezni parlament svoje zastopnike po lastnem izboru, ne pa po izvolitvi po ljudstvu. Maharadže bodo tudi obdržali v svojih rokah eksekutive Zveznih postav, tako da bo v bistvu v domačinskih državah ostalo

vse pri starem in se bodo maharadže morali bita v nacionalisti, pri čemer bo seveda Britanija večkrat »tertius gaudens«. V provincijske Britanije pa se odpravi dosedanja dvovlada, deljena med provincialnim parlamentom in guvernerjem, in se uvede ena eksekutiva provincialne vlade. Vendar pa naj bi imenovanje in odstavljanje ministrov bilo v kompetenci guvernerja, kar bo seveda samoupravo zelo omejevalo. Člani provincialnih zborov bi bili vsi izvoljeni; provincialni zbori naj tudi nimajo drugega zbornice, ako je prebivalstvo izrecno ne zahteva. Guverner je v ostalem vezan na mnenje ministrov, popolnoma pa mu je pridržano varstvo manjšin, veroizpovedi in javen mir in varnost.

London, 29. dec. AA. Danes popoldne bo indijska konferenca nadaljevala svoja dela. Sestal se bo pododbor za reforme na severozapadni meji. Predsednik konference Macdonald je izrazil upanje, da bo indijska konferenca končala svoja dela v glavnih obrisih še pred koncem meseca januarja ter preden se sestane parlament. Ministrski predsednik Macdonald se je posvetoval v soboto in včeraj s tajnikom za Indijo Wedgewood Bennom, poštarnim ministrom Leesom Smithom ter z uradniki in svetovalci indijskega urada. Na teh sestankih se je pregledal položaj ter ukrenili nadaljnji koraki v korist konference.

London, 29. dec. as. V Bombaju je prišlo večeraj do velikih nemirov, pri katerih je bilo ranjenih 20 policistov in okoli 260 demonstrov. Ko je policija nastopila s svojimi gumijevkami, da bi demonstrante razpršila, je prišlo do divjih pretepop, ki so povzročili tako veliko število ranjenih.

Buldana (Indija), 29. dec. AA. V berarski pokrajini so izbruhnili neredi. Pokret je agrarskega značaja in je izbruhnul zaradi nezadovoljnosti kmetijskega prebivalstva. Izgredniki so zažgali mnogo hiš in ogromne količine poljskih pridelkov. Škoda znaša več 100.000 rupij.

Turčija noče plačati vojnih dolgov

Berlin, 29. dec. as. V tukajšnjih bančnih krogih se še vedno misli, da bo turška vlada še enkrat sprožila ves problem vojnih dolgov. Upniki pa so trdno odločeni, da se bodo takemu prizadevanju upirali najodločneje in da bodo strogo pazili na to, da se Turčiji zapre možnost posojila. Kljub temu se čuje, da bo odgovor turške vlade zopet negativen. Turčija noče plačati več, kakor eno tretjino obrov, ki so bili dogovorjeni v kuponski pogodbi od meseca julija 1928. V tem oziru hočejo Turki še enkrat poskusiti pogajanja v Parizu.

Aretacije turških zarotnikov

London, 29. dec. as. Po Reuterjevih vesteh je bilo v pokrajini Smitre aretiranih več kot 1000 oseb radi udeležbe pri reaktorarnem pokretu, ki je med drugim poskušal odsiraniti Kemal Pašo. Glavno taborišče se je nahajalo v Menemenu, kjer so oblasti aretirale več arabskih šejkov, dervisev, mohamedanskih svecenikov in cel bataljon vojakov, ki so bili osumljeni, da so simpatizirali z vstasi. V Istanbulu se je vršila osemurna seja med Kemal Pašo in njegovimi ministri o položaju, na kateri so razpravljali o možnosti proglasitve obsednega stanja v amirenski provinci in o ustanovitvi posebnega izjemnega sodišča.

Kaj bo z novimi železniškimi tarifi?

Zagreb, 29. dec. z. Po vesteh železniške uprave se bo načrt reforme novega železniškega tarifa konec februarja 1931 predložil tarifnemu odboru v presojo. V ta namen bo imela zagrebska zbornica anketno z gospodarskimi organizacijami. Zato zagrebska zbornica poziva vse strokovne forume, da že sedaj predložijo podatke, ki prihajajo za ta tarif v poštev, da bi se mogli pri razpravi o njem upoštevati interesi naših gospodarstev.

Perutninarska razstava v Vel. Bečkereku

Belgrad, 29. dec. AA. Od 22. do 27. februarja 1931 bo v Vel. Bečkereku razstava vseh plemen perutnine ter strojev in drugih potrebštin za perutninarstvo. To bo največja perutninarska razstava, kar jih je bilo dozdaj v naši državi. Razen perutnine bodo na njej zastopane tudi koze in ovce. Poseben oddelek razstave bo namenjen kunecem, ker se za to panogo živinoreje kaže v naših gospodarskih krogih vse večje zanimanje. Ta razstava se bo razlikovala od dosedanjih razstav te vrste v naši državi po tem, da na njej ne bo prav nič poudarjena športna stran. Na področjih razstavi od 27. februarja do 6. junija 1931 pri selekcijski zadruzi v Vel. Bečkereku bo na tečaj za nosilnost vseh najrajnih kokoši zlatih plemen. Kokoši, ki bodo pri tem natečaju nagajene, bodo temelj bodoče selekcije perutninarstva v naši državi. Da čim bolj pripomore k uspehu te razstave, je ministristvo za poljedelstvo dalo podporo 20.000 Din.

Cerkveni rop v Beogradu

Belgrad, 29. decembra. l. Preteklo noč so neznanci in vlomilci vdrl v cerkev sv. Antona, ki je last frančiškanov, in odnesli razne stvari in vrednosti več kot 80 Din in 500 Din denarja. Tatvina je bila policiji prijavljena in se bo vse storilo, da se krivci najdejo.

Belgrajske vesti

Belgrad, 29. dec. AA. V sredo 31. t. m. bo seja upravnege odbora Narodne banke. Razen internih vprašanj se bo na tej seji opravljalo tudi o gospodarskih kreditih.

Belgrad, 29. dec. AA. Na podlagi čl. 26 zakona o državni trošarini, taksah in pristojbah z dne 27. junija 1921 je ministar za finance predpisal izpremembe in dopolnitve k taksnemu in pristojbinskemu pravilniku.

Belgrad, 29. dec. AA. Ministar za finance dr. Stanko Švrliuga in ministar za gozdove in rudnike ing. Dušan Serneck sta se vrnila z bošičnih praznikov v Belgrad in danes prevzela posele.

Belgrad, 29. dec. AA. Z ukazom Nj. Vel. kralja in na predlog ministra za promet sta odlikovana z redom sv. Save III. stopne gg. Viktor Reynard in Gustav Maniel, inženjerja in profesorja tehniške fakultete univerze v Gentu. Odlikovanca sta oproščena plačila takse.

Belgrad, 29. dec. AA. Nj. Vel. kralj je na predlog finančnega ministra po zaslišanju predsednika ministrskega sveta predpisal in poglasil zakon o spremembah in dopolnitvah člena 50 zakona o procah dvanajstih za december 1925 in za januar, februar in marec 1926.

V Kokrici pri Kranju najden utopljenec

Kranj, 29. decembra.

V Tenetišah, mali vasici, eno uro od Kranja v smeri proti Golniku, je zivotalni možakar Andrej Stefe, star okrog 73 let, ki je imel malo posestvo in hišo, četrt grunta. Pred leti mu je umrla žena. Gospodarstvo vodi hči, ki ima odrasle otroke. Stefe je živel kot preživetkar. Včasih se je pobral za delj časa, dva do tri tedne od doma. Tako je odšel zadnje 17. decembra. Oglasil se je na Kokrici pri svojem prijatelju Cernetu, kjer je v noči na 18. decembra prenočil. V župi so mu napravili na slani prenočišče in mu dali nekaj odeje. Ponoči pa je izginil. Na tečišču so našli prave. Videl je slabo in ni znal, ali je nameraval domov, ali kam drugam. Sredi noči je zabladel v vodo, ki je 1,50 m globoka, in utonil.

Domači so ga takoj pogrešali. Ker pa je že večkrat izostal delj časa od doma, ga niso iskali. Kljub temu pa so njegovo odsotnost prijavili orožnikarstvu. Ker se tudi čez praznike ni javil in ni prišel domov, so začeli domnevati, da je kam zabladel.

Ko je večeraj popoldne neka ženska ob Kokrici nabirala drva, je zapazila sredi vode težak človeško truplo. Stefe je lekal na trebuchu. Hrbet in glava sta se videla iz vode. Utopljenca so včeraj pripeljali v Kranj. Obvestili so orožnike v Kranju, ki so ugotovili identiteto. Orožniki so ugotovili, da gre za nesrečo, radi česar je intervencija orožništva odpadla. Pri njem so našli 11 Din. Truplo so naložili na voz in ga prepeljali v Predosije. Pokopali ga bodo v Tenetišah.

Kot kažejo znaki, je bil Stefe delj časa v vodi. ker je imel roki že čisto objedeni.

Fašizem

Za večkrat omenjena knjiga grofa Storza o sodobni Evropi se vedno vzbuja veliko pozornost. Sicer se iz nekaterih profilov, ki jih riše — kakor oni Pij XI, ki so ga ponatisale »Novosti« v božični številki — vidi, da Storza ni prijatelj Cerkev. A pozornost zasluži njegov razmišljanja o stvareh, ki jih brezdvomno razume, zlasti sodbe o njegovi ožji domovini Italiji. Zato v naslednjem podajamo prevod tega, kar misli Storza o sodobnem italijanskem režimu.

Kadar se potožejo strasti in sovraštvo, bo morda nekega dne znano, da krvavo nasilje ni bilo posledica prirodne lastnosti posameznika, — kakor je bil to slučaj pri Napoleonu, — ampak le posledica tragične nesorazmerja med osebnostjo, ki jo je pravilna legenda napravila za mitos, in pa med dejanskimi sposobnostmi te osebe. Jaz se v precejšnji meri nagibam k mišljenju, da je Mussolin tedaj, ko je stopil na krmilo s svojim nejasnim, splošnim znanjem, kakršnega ima pač vsak častnik, bil pošteno prepričan, da se dudo vsi problemi, o katerih je v svojih uvodnikih tako lepo pisal, rešiti na enostaven način. Toda ko je spoznal resnico in stvari kakor so, je postal že suženj junaske pravilice, ki so jo ovili okrog njega. Verjetno, da sta Cola di Rienzi in Masaniello, ki sta bila enaka tipa ljudskih samozancev in prav tako porojena iz svojevoljnosti omamljenega ljudstva, čutila enake krče, gibajoče se med domišljavo veličastnostjo in resničnim spoznanjem svoje ničnosti.

Ko je komedija postala tragedija, je bilo že prepozno in ni preostalo drugega, kakor za vsako ceno vzdržati. Od tod preobrazba starega romantičnega in revolucionarnega fašizma v režim, ki ima še največ podobnosti s fašističnim, to je francoski režim pod Napoleonom III. Skoraj vsi zakoni in nove ideje fašizma so izposojene iz te periode. Louis Napoleon je degradiral parlament v brezpomembnost, istotako fašizem. Zakonski dekret 25. marca 1852 je dal prefektom vsa oblast in je razrušil vsako krajevno samoupravnost. Isto je storil fašizem. Bonapartistična Francija je poveljala imenovanje županov prefektom (1855). Isto se je zgodilo tudi pod fašizmom. Napoleon III. je vzel sodnikom stalnost in je pregnal republikanske sodnike — fašistični zakon pa je pooblastil vlado, da odpusti vsakega sodnika, ki ne bi bil pokoren režimu. Kako dela fašizem s vseučiliškimi profesorji in kako postopa z listi, vse to je v vzoru podano že v francoskih zakonih one dobe. Tudi psihologija obeh vlad je ista. Groben molk ljudstva, ki se ne sme svobodno izražati, je prekinitven s kolikor mogoče pogostimi svečanostmi, razstavami, spornimi prireditvami, same prazne stvari, ki morejo učinkovati le na nekritične fantazije, med tem ko je inteligenca prisiljena k nedelavnosti. Imamo prav isto širokoustanost kot pod Napoleonom III. »Dolgo časa,« je rekel drugi Bonaparte 1852 leta, »je bila družba kakor prevrnjena piramida. Jaz sem zopet piramido pravilno postavil.« Skoraj iste besede je ponovil Mussolini.

Edino novo v Italiji je fašistična mlilica, ki se rekrutira iz mladih ljudi srednjih in spodnjih ljudskih plasti, ker v njej najdejo deloma uteho za svoje otročje vojne želje, deloma pa tudi priliko, da nezakonzano sleda svojim nižjim nagonom. V vsakem slučaju pa se jim zagotavlja mesto, ki jim omogoča živeti brez posebnega truda v deželi, kjer je sicer boj za eksistenco radi preobjudenosti posebno težak. Njihova moč leži v tem, da poznajo skrivno plamateče sovraštvo, ki jih obdaja, a si enostavno ne morejo dovoliti, da bi zrahljali njegov železen oprijem.

Razumljivo je, da so mnogi inozemci v Ameriki in Evropi spričo naraščajočih socialnih in gospodarskih težav s posebnim interesom motrili fašistični eksperiment, ki prepoveduje delavstvu stajkati. In se pri tem vpraševali, če to morda vendarle ne pomenja nekega novega socialnega zdravilnega sredstva.

Ko bi vsaj malo znali brati v preteklosti, vsaj časopise drugega francoskega cesarstva, bi koj lahko odkrili, da v italijanskem režimu ni nič novega, če pa je kaj novega, bi jih baš to novo moralo

Angleški protiukrepi v Birmi

London, 29. dec. AA. Vlada Birme je večeraj poslala komisarjem in podkomisarjem te pokrajine sporočilo, v katerem se bavi z nemirimi, ki so nastali v zadnji polovici preteklega tedna v Birmi. Poročilo pravi, da so uporniki prišli iz vasi južozapadno Taravadija ter severovzhodno Inseina. Nemiri so bili že pripravljani in so pričeli, ne da bi uporniki prej predložili svoje pritožbe. Uporniki so morili brez razlike vladne uradnike, Birmance, Evropejce ter privatne osebe. Nadalje so uničevali privatno lastnino ter ne zasluži niti kakor simpatije.

Romanones o položaju v Španiji

Volitve v parlament se bodo vršile 1. marca 1931

Rim, 28. dec. »Giornale d'Italia« prinaša intervju svojega madridskega dopisnika z grofom Romanonesom, bivšim ministrskim predsednikom, ki je sedaj šef liberalne stranke.

Grof Romanones je izjavil, da v Španiji obstojajo prevratni elementi, ki nikakor niso v stanu strmoglaviti monarhije, pač pa morejo provocirati nered, kakor hitro bi se obsedno stanje odpravilo. Do tedaj ni nobene nevarnosti. Neglede na to, da je ogromna večina nevtalnega prebivalstva proti vsakemu političnemu prevratu, zadostuje 25.000 mož žandarmerije, ki je absolutno zanesljiva in je podala ob zadnjem puču majorja Franca slijan dolžaz svoje zvestobe. Tudi se ne more dvomiti o zanesljivosti armade. Če je artilerija šla radevolje v boj zoper vstaške avtjalike v Quatro Vientosu, se je to zgodilo tudi zaradi tega, ker je hvaložna generalu Berengueru, da je

je. Svojevo postopanja ne morejo opravičiti niti z gospodarskimi niti s političnimi razlogi. Za mir lojalnega in zakonite spoštujjočega občinstva je potrebno, da se sličen upori likvidirajo čimprej ter z vsemi sredstvi, ki so vladni na razpolago. V Taravadi sta že prispeli dve stoletni angleških in indijskih čet. Danes prispe tjakaj bataljon birmskih strelcev. Policija je imela že precej uspeha ter se položaj vsak dan boljša. Vlada je trdno odločena nadaljevati operacije tako dolgo, dokler ne bo obnovljen mir in red ter potlačen upor.

nedavno izvršil napredovanja njenega častništva po pravičnih kriterijih. Da se situacija popolnoma stabilizira, pa je treba vrniti ustavo. Padeč monarhije bi imel za neizogibno posledico prihod komunizma, to tem bolj, ker je španska mladina samo po relativno majhnem delu liberalna ali pa pripada katoliški stranki. Ustavno stanje se pa da samo polagoma upostavljati, ker bi razburjenje političnih strasti lahko zopet privedlo do nemirov.

Kakor se iz Madrida poroča, je predsednik vlade general Berenguer izjavil, da se bodo volitve v parlament razpisale 1. marca 1931. Obsedno stanje in cenzura, ki jo nad listi izvršuje vojaška oblast, bo ostala tako dolgo, kakor bo neobhodno potrebno. Berenguer je nadalje odločno demantiral vse glasove o kaki rekonstrukciji kabineta.

Boj čevljarjev za svoj kruh

15.000 samostojnih obrtnikov v nevarnosti

Belgrad, 29. dec. AA. Belgrajska obrtniška zbornica je poslala vsem obrtniskim in pomočniškim organizacijam tole okrožnico:

Kakor znano, je stanje čevljarških mojstrov v naši državi težko. Po eni strani nezadostna čarinska zaščita, po drugi strani pa jemljejo otvoritve delavnice tovarn Bača vsak dan mnogim čevljarškim obrtnikom delo. Ta položaj čevljarjev se bo še poslabšal, če se dovoli nameravana ustanovitev Bačovih tovarn za čevlje v Jugoslaviji. S tem bi več kot 15.000 samostojnih obrtnikov, od katerih obrti živi 100.000 jugoslovanskih državljanov, ostalo brez zaslужka. Stvarne potrebe za ustanovitev te tovarne ni. Kapaciteta domače produkcije je toliko, da pokriva ves domači konzum. Iz teh razlogov sta zveza hrvatskih obrtnikov v Zagrebu in pokrajinska zveza obrtniških združenj v Belgradu skupno z obrtniško zbornico v Belgradu napravili akcijo proti ustanovitvi Bačovih tovarn za čevlje v Jugoslaviji. V zvezi s tem se je začela danes v Belgradu širša konferenca delegatov čevljarških organizacij in mojstrov v Jugoslaviji. Po konferenci pojde posebna deputacija k predsedniku vlade in mu izročiti resolucijo, ki jo bo sprejela ta konferenca glede omenjenega vprašanja.

Nesreča v francoski mornarici

Pariz, 29. dec. as. Francoska šolska ladja »Jeanne d'Arc« se je večeraj pri vezbi na bretonski obali ponesrečila. Klicala je na pomoč, nakar so ji prišli na pomoč trije parniki iz Bresta in Laurenta, ki so šolsko ladjo poškodovano pripeljali v bližino izliva reke Loire v morje. Vse moštvo šolske ladje je bilo rešeno.

vzamerirati, ker ni drugega, kakor preostanek revolucionarne nasilnosti starega fašizma, ki se ni čisto ugasnila in ki se zaenkrat javlja pod masko policijske vne.

Najznačilnejše za sedanji položaj je to, da je 40 milijonov razorozenih državljanov duševno in moralno v položaju ujetništva, da pa tudi njihovi ječarji niso drugega kakor ujetniki strahu, da pač tako ne bo moglo ostati, kakor je, in da bo prej ali slej švindal odkrit, ko narodu ne bo več zadoštalvo, da se mu govori o rimskem imperiju, o slavi in blagostanju, ki ga bo deležen — jutri.

Storza v fašističnem režimu vendarle vidi en

Mussolini — diktator cen

Milan, 29. dec. as. Radi gospodarske krize se je v italijanskem kmetijstvu tekom zadnjega pol leta opazilo silno nazadovanje porabe umetnih gnojil, kljub temu da so cene za umetna gnojila za eno tretjino cenejše kakor pred vojno. Zato je Mussolini kar ukazal industriji za umetna gnojila, da od novega leta dalje še nadalje znižaa cene za umetna gnojila za 8 do 10%.

dober moment, in sicer ta, da bo italijanski narod stoprav sedaj šele pričel ceniti svobodo in njen visoki pomen za narodovo življenje. »Prvič sedaj se je zgodilo, da ni le duševna manjšina, ampak da so milijoni kmetov na deželi, ki občutijo fašizem kot neznosni jarem. Prvič se zaznava sredi mrtvaške tišine italijanskega življenja gibanje za splošno edinstvo in imenu svobode. Ako si bo to molčeče gibanje duhov končno utrljo pot in ustvarilo pravo demokracijo, pravo združbo ljudi, od katerih je vsak posamezen na sebi okusil, kaj se pravi izgubiti svobodo, potem tudi vse trpljenje fašistične epohe ni bilo zaman.»

Atlantida in zgodovina zemlje

Veliki grški filozof Platon pripoveduje v svojem delu »Critias«, da se je nahajal nekoč onstran Herkulovih stebrov — današnjega Gibraltarja — ogromen otok Atlantis, katerega je ločilo od kopnega še več manjših otokov. Na njem je prebival narod bojevitih Atlantidov, ki so zgradili dve veliki mesti: Eusebes in Makhimos. Nekeč so Atlantidi zapustili svoj otok in se odpravili na zavojevalen pohod proti deželam na vzhodu. V tem pa je neizmeren povodenj požrla njihov otok in po njej razburkano morsko vodovje je preplunilo sredozemske obale in na en mah uničilo njihovo mogočno vojsko.

To bajko ali povest si je Platon najbrže izposodil pri Egipčanih, utegnil si jo je pa

Oskar Nedbal, znani češki komponist in dirigent, o katerem smo poročali, da je v Zagrebu izvršil samounor.

tudi enostavno izmisliti. Na vsak način so se Atlantide polastili znanstveniki — eni, da kažejo, da je to le bajka, drugi, da je zgodovinska resnica ali vsaj možna resnica.

Meseca septembra letos se je pečal s tem vprašanjem v svojem poročilu na seji francoske akademije v Parizu znanstvenik Filippoff. Filippoff ugotavlja, da se legenda o pogreznitvi velike celine ni ohranila samo v starem Egiptu, marveč tudi med nekdanjimi prebivalci Amerike. Zanimivo je, da se obe legendi strinjata v tem, da se je pripetila katastrofa v dobi, ko se je nahajala točka pomladnega enakonočja v ozvezdju Raka ali natančneje pri zvezdi E (Praesepe Caneri). To je bilo l. 7256. pred Kristusom. Potemtakem bi bila zadela katastrofa Atlantido pred približno 9000 leti.

Toda pustimo legende in pogledimo, kaj pravi čista znanost o tej svetovni katastrofi. Tu imamo predvsem dejstvo, da se nahaja na zemeljski skorji razpoka, ki sega okoli in okoli zemeljske oble: čez Tihí ocean južno Azijo, Perzijo, Malo Azijo do Sredozemskega morja, katerega raztrgane obale nosijo znake mnogoštevilnih pretresov; potem se vleče razpoka po atlantski kotlini do Mihiškega zaliva, kjer se veže z ono, ki teče, od severa proti jugu po hrbtenici obeh Amerik. Atlantida je po legendi ležala v območju te razpoke in je postala tako žrtev orjaških zemeljskih pretresov. — Znano je dalje, da Gibraltarska ožina ni vedno obstajala; nastala je šele v terciarni dobi o približno, ko se je vsled preobratov v notranjosti zemlje dvignila iz voda Panamska kopna ožina, ki veže obe Ameriki.

Kot zadnje priče odnosno ostanke velike celine, ki je nekeč vezala Stari svet z Ameriko, smatrajo nekateri geologi vulkanske otko: Kanarske, Madeiro in Azore, ki segajo do 6000 metrov v morske globine in se dvigajo s svojimi vrhovi do 2000 metrov nad morsko gladino. To mnenje potrjuje naslednje dejstvo: Ko se je l. 1898. pretrgal podmorski kabel med Brestom in rtom Cod, je prineslo sidro, s katerim so dvignili iz globine 3000 metrov konca raztrganega kabla, kos skale, ki se imenuje tachylithe. Ta kamen je osteklenel kakor vse lave, ki se na zraku hitro ohladi. Iz tega sklepajo geologi, da se je nahajalo sedanje tamkajšnje morsko dno nekeč nad vodo, neposredno izpostavljeno zraku in značnemu pritisku.

Atlantido predpostavljajo tudi biologi. Francoski znanstvenik Germain je na podlagi svo-

jih raziskovanj ugotovil, da imajo Kanarski in Azorski otoki ter Madeira, dalje sosednje afriško ozemlje pa Špansko-portugalski polotok in Srednja Amerika presenetljivo sorodno živalstvo in rastlinstvo. Tako se nahaja neka vrsta prapreti — Adiantum reniforme, ki je na stari celini povsod drugod izginila, na Portugalskem. — Enako se nahaja neki polž na Kanarskih otokih in Azorih, pa tudi na sosednjem afriškem ozemlju. Ker polž ne zna plavati ne leteti, je jasno, da so se morale nekeč te pokrajine vezati po kopnem.

V novejšem času se je ustanovila posebna nova znanost: biogeografija, ki raziskuje izvor in razširjenost raznih živalskih in rastlinskih vrst, bodisi še živečih, bodisi najdenih v okameninah. Eden teh znanstvenikov — Francoz Joleaud, je ugotovil na tem poprišču obsežne zveze med starim in novim svetom. Tako se nahaja mnogo živalskih vrst na obeh straneh sedanjega Atlantika; n. pr. predhodniki konja, mastodonti, zajci in kuncji. Iz tega sklepajo geologi, da so morali nekeč biti »celinski mostovi«, ki so vezali oba svetova in po katerih so mogle živali prehajati iz enega v drugega. Eden teh celinskih mostov se je raztezal od Skotske do Severne Amerike, in to do konca kvaternerne dobe, ko so ga mrzle severne vode prodrle in se pomešale s toplimi južnimi. Posledica je bila hladnejša temperatura, obilo deževje in slednjč ogromna povodenj, ki je znana pod imenom vesoljnega potopa. Tako geologi.

***

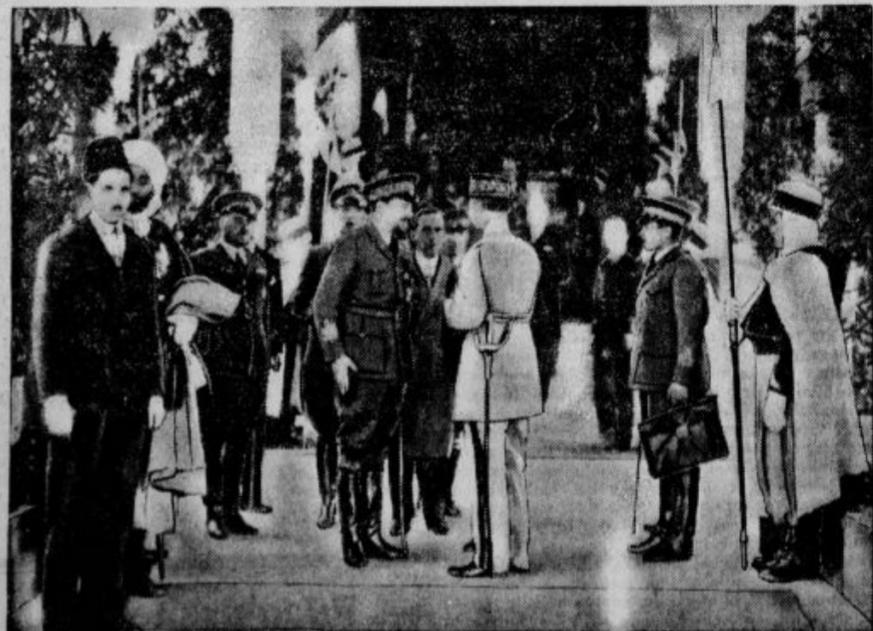
Vse te domneve in dokaze o Atlantiki je v zadnjem času prevrnil dr. Alfred Wegener.

Vstaja v Birmi. V zadnjeindijski provinci Birmi je prišlo do krvavih spopadov med vstaji in angleškimi četami. O tem je naš list že obširno poročal. Naša slika nam predstavlja vas v Birmi.

profesor geofizike na hamburški univerzi. Po njegovem nekeč Atlantskega oceana sploh ni bilo, marveč sta bili Afrika in Amerika ena sama celina. Dr. Wegener opozarja na obalni obliki Afrike in Amerike, ki si popolnoma odgovarjata: kjer se ena širi navzven, se druga zajeda naznotraj, tako, da bi ju mogli stakniti skupaj in bi se vzhokline in zajede popolnoma ujemale, kakor bi staknili oba dela čez pol raztrganega lista papirja. Po dnu Atlantika, in sicer skoraj natančno po sredi, sega od severa proti jugu, Wyville-Thomsonov greben, ki se istotako popolnoma ujema z obalnimi oblikami obeh celin.

Težko je verjeti, da bi bile te oblike nastale zgolj slučajno. Wegener stvar razlaga tako: Podstavki obeh celin plavajo v navpičnem ravnotežju na plastičnem temelju notranje magme (usedline). Stranski sunki vplivajo na obliko črt. Pod njihovim vplivom drsita obe celini na lepki usedlini počasi sem in tja. Na tej podlagi razlaga Wegener, kako so si sledile ledene dobe in pa sorodnost živalskih in rastlinskih vrst oddaljenih celin. Po njegovem v prejšnjih dobah Atlantskega morja sploh ni bilo, marveč sta se Afrika in Amerika stikali. S tem bi bilo pokopano tudi vprašanje Atlantide.

Italijanski preoceanjski letalci v Maroku. Italijanski minister za letalstvo v razgovoru s francoskim generalom Nogueom pred vladno palačo v Rabatu. V ozadju general Valle in poveljnik Maddalena.

Strašna številka

Po podatkih nekega indijskega zdravnika je v preteklem stoletju za lakoto umrlo nad 20 milijonov ljudi. V prvem četrtletju 19. stoletja je bilo pet velikih gladovnih katastrof, pri katerih je izgubilo življenje milijon ljudi. V drugi četrti istega stoletja je umrlo od gladu 40.000 ljudi, v tretji četrti 5 milijonov, v zadnji četrti pa nad 15 milijonov! Strahtne številke!

Najdaljša zračna proga sveta

Po novem letu bo odprt promet na zračni liniji London—Kapstadt, in sicer do Mwanze; poleti pa se bo že vršil promet na vsej progji. Potom dnevnih in nočnih letov bo mogoče vso to dolgo pot prepotovati v enajstih dneh. Tri dni bodo rabila letala za pot preko Evrope in Sredozemskega morja, osem dni pa za pot preko afriške celine. Na vsej poti bo 24 postajališč in 30 letališč za slučaje prisilnega pristanka. Do Kaira bodo vozila velika letala s štirimotorji s skupno 2200 ks s povprečno brzino 165 km na uro. Na njih bo prostora za 38 potnikov. Od Kaira dalje do Kapstadta pa bodo vozili stroji, ki bodo pač najbolj odgovarjali razmeram. Ob Nilu navzgor bodo vozila vodna letala. Kljub temu, da bodo vsa letala in tudi letališča opremljena z brezžičnimi brzojavnimi aparati, bo vendar ta proga ne samo najdaljša, ampak tudi najtežja zračna proga sveta.

Kulturni obzornik

Ivan Dornik: Brez oči

Novela - Celje 1930 - Brata Rodé in Martinčič.

Letos so z lepim uspehom vprizorili v Mariboru fragment Dornikove drame in to je bil njegov povratek v literarno arno po dolgi odsotnosti. Tik pred božičem je izdal zbirko novel, ki jo je krstil po naslovu prve: »Brez oči«. Enajst jih je vseh in nekaj med njimi, ki jih poznamo že iz »Doma in Sveta«.

Ne glede na dejstvo, da imamo dan današnji bore malo aktivnih književnikov, saj je bilo letošnje leto zelo skopo z izvirnimi novostmi, tako, da nas mora že dogodek nove izvirne knjige razveseliti, ima Dornikova knjižica še druge lastnosti, ki ji zagotavljajo uspeh in utegnejo naše veselje še povečati.

Prvo: Dornikova zbirka novel je enotna, ker so vsebinsko novele iz vojnega časa. Pa tudi v tem hranijo še enotnost, ker se godé v zaledju in ne prikazujejo naravnost grozot vojne na fronti, marveč njene posledice, kar mimo dogodka samega preide v bit ljudi, v življenje, ki ni imelo neposrednega stika z vojnimi dogajanjem v ožjem pomenu besede.

Radi te enotnosti je Dornikova knjižica celota, kar po navadi zbirke novel ne morejo biti. Res je, da delo ni bilo kot celota koncipirano, marveč se mu je nekako samo naredilo in ga je moral preudarno urediti kesnjeje, da je postalo, kar je. Res pa je tudi, da je s tem pojav kot tak mnogo pridobil, dasi bo gotovo marsikomu vsiljeval primeri s Cankarjevimi »Podobami iz sanj« — seveda, brez potrebe, ker bi tako primerjanje ne imelo nobenega pravega temelja poleg tega navidezne in zunanega.

Dornik niza sivo na sivo. Dogodki, ki jih bolj v obliki črtice nego novele podaja, izhajajo sicer iz kontrasta, vendar se pisatelj ne spušta nikoli v drastično ali barvito izoblikovanje kontrastov, marveč mu služijo rahlo naznačeni le za izhodišče obupne žalosti, ki to snov v izobilju nudi in katere neizrekljivo tesnobo hoče pridržati, ne da bi se poslužil dramatičnega stopnjevanja. Skratka — Dornik je preveč lirichen, da bi oblikoval dogodke »na odru življenja«, kamor spadajo; zadovolji se samo z impresijo, ki bi jo pri njem smeli imenovati skoraj »impressionsantnost«. Otdot nizanje sivega na sivo.

Pa še sentimentalnost. Brez te prav za prav pesniško čuteča duša ne more biti. Najdeš jo zabubano še v najbolj realističnem pripovedništvu in v vseh variacijah pri vseh narodih. Pri nas je skoraj usodna, ker smo — že iz početka naše slovstvene tradicije — romantični. Je pa gotovo, da je naša slovenska sentimentalnost poglavalna tako čvrste korenine, da je niti na videz ne moremo več izruvati iz telesa našega slovstva. Svojevrsna je naša sentimentalnost: kolikor ni solzava in petošolska, je vendar nekako nezrela v takem zmislu, kakor je nezrel, toda v skrivnostni lepši od razcvetene rože posek. Je pravico in resnicoljubna. In nazadnje je še pripravljena na odprovo in na tolažilno čašo vina, pri kateri se krogotok morda znova začne.

Dornik je kajpada sentimental — prav slovensko sentimental. Pa se vprašujem: mar ni prav da je? Iz nemoči in potrpljenja je rojena ta čudežna moč in se kaže v Dorniku najbolj očitno v črticah »Na gozdnih potih« in »Georgine« (edini dve, ki vsebinsko nista »vojni«, a sodita brez nadaljnega v celoto radi svojeza notranjega razpoloženja) — kjer navedeni svojisti sentimentalnosti najbolj močno stopita do izraza.

Dornik hoče prikleniti čitatelja z neresljivojstjo zagate, z neizprosnostjo položaja in razmerja. Povedati je treba, da se mu zmeraj posreči, dasi niso vse novele enako privlačne ter je vedeti, da je katera umetno zasakana že skoraj v grotesko (kar je nevarno, dasi Dorniku priljubljeno rvanje tako n. pr. »Nejkova smrt«).

Kljub temu, da se je odrekal prirodnemu načelu, po katerem naj se razvije stvar iz sebe, kamor ji pač najbolj kaže, ter si je na mesto tega postavil za načelo enolično in enosmerno osvetljevanje, je učinkovitost Dornikovih novel zelo velika, ker ima Dornik dar plastičnega izražanja, kar je pri lirični naturi takega kova redkost.

Te odlike zagotavljajo Dornikovi knjigi uspeh, upajmo tudi, da mu bodo v vzpodbudo za nadaljno delo. s. š.

Ljubljansko gledališče

DRAMA
Začetek ob 20.

Torek, 30. dec.: Zaprt.
Sreda, 31. dec.: Ob 21: GOSPA MINISTRICA. Ljudska predstava po znižanih cenah. Izven.
Četrtek, 1. januarja: ob 15 NAS GOSPOD ZUPNIK. Ljudska predstava po znižanih cenah. Izven. — Ob 20: MERCADET. Izven.
Petek, 2. januarja: zaprt.

OPERA
Začetek ob 20.

Torek, 30. dec.: HASANAGINICA. Red C.
Sreda, 31. dec.: Ob 16: GROFICA MARICA. Ljudska predstava po izredno znižanih opernih cenah. Izven.
Četrtek, 1. januarja: Ob 15: CAR IN TESAR. Ljudska predstava po znižanih cenah. Izv.
Petek, 2. januarja: zaprt.

Mariborsko gledališče

Torek, 30. decembra: zaprt.
Sreda, 31. decembra: zaprt.

Program Silvestrovanja »Ljubljane«

Od 21 do 23:

1. Dr. Dolinar: Jakl: Duhteči nagelj — godba »Zarja«.
2. G. konserv. Drago Žagar zapoje tri samospeve.
3. Zbor »Ljubljane« poje: a) Laharnar: Kadar mlado leto prde; b) P. H. Sattner: Na planine; c) P. H. Sattner: Nazaj v planinski raj; d) Adamič: Tožba; e) Dr. Dolinar: III. venček narodnih.
4. Ziehrer: Dunajski humor — valček »Zarja«.
5. G. Daniš Bučar poje 3 kuplete.
6. Dr. Dolinar-Bernard: Venček narodnih — »Zarja«.
7. Schneider: Godčeve pesmi — valček.
8. Hausmann: Požigalčeva hči — uvertura.
9. Urban: Iz vzhoda — pesmi.
10. Jurman: Pomlad je tu — fox-trot. Na to lahka glasba.

Za pull-overje

KOŽUHASTA VOLNA

Toni Jager, Ljubljana, Dvorni trg 1.

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica 1-50 Din ali vsaka beseda 50 par Najmanjši oglas 5 Din. Oglas nad deset vrstic se računajo višje. Za odgovor znamo! Na vprašanja brez znamke ne odgovorjamo!

Službe iščejo

Mlinar in žagar
dobro izurjen, več vseh mizarskih in tešarskih del, popolnoma zmožen samostojnega vodstva, želi mesto takoj. Gre tudi popravljati ali predelavati v mlin ali na žago. Šel bi tudi za skladiščnika v mlin ali k lesni stroki. Nastop lahko takoj. Naslov v upravi pod 14.703.

Službodobne

Akviziterija
inteligentnega, marljivega, vestnega sprejme proti dobri proviziji največje anončno in reklamno podjetje v državi. Fixum ni izključen. - Takojšnje ponudbe pod »Lep nastop« na upravo lista.

Pouk

Učitelja ali učiteljico
iščem za poučevanje klavirja. Pismene ponudbe na upravo »Slovenca« pod »14.714«.

Čamernikova šoferska šola

Ljubljana, Dunajska c. 36 (Jugo-avto). Prva oblast. koncesionirana. Prospekt zastoji. Pišite ponj!

Stanovanja

Stanovanje
solčno, treh parketiranih sob z balkonom, vrtom, kletjo, elektriko in vodo-vodom poceni oddam. - Naslov v upravi »Slov.« pod št. 14.564.

Soba

prazna ali meblirana, se takoj odda v Mariboru, - Betnavska cesta 44.

Kot sestanovalko

s hrano sprejemem gospodično. Naslov v upravi »Slovenca« pod 14.707.

Stanovanje

2 sobi, kuhinja, predsoba, se odda. Naslov pod št. 14.702.

Stanovanje v vilii
5 sob, kuhinja, kopalnica, sobica za služkinjo, telefon, blizu sv. Krištofa. Se odda s 1 februarjem. Želi se solidno stranko, ki potrebuje pisarne prostore. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 13.861.

Vnajem

Išče se lokal
za mesarijo, po možnosti Stari trg ali Florjanska ulica oziroma Sv. Jakoba trg. Cenjene ponudbe na oglasni oddelek tega lista pod »Lokal 14.718«.

Gostilna

se odda v najem osebi, ki ima osebno pravico, eventualno se odda na račun natakarike, katere mož ima stalno službo. Poizve se: Karlovska c. 8.

Jutri

Silvestrov večer
Plzenski dvor A. Senica, Tattenbachova 5. Svetovnoznana godba Rendrah.

Razno

Abonenti
ki si želijo spremeniti z novim letom hrano. - se oglašio v Tattenbachovi 5. A. Senica, Plzenski dvor.

Posredstva

Večja poslopja
s prostornim dvoriščem in vrtom, pripravna za večjo obrt ali industrijo napredaj; elektr. tok na razpolago. Kje pove uprava lista pod št. 14.499.

Mlin na prodaj

v najboljšem prometnem kraju, kjer je vedno veliko mleto. Nahaja se v najbolj prijazni okolici. Ponudbe sprejema oglasni odd. »Slov.« pod št. 14.526

Čitajte in širite »Slovenca«!

Prodamo

Perjel
kokoške, purje, gosje, se dobi najceneje pri Aleks. Hedžet, trgovina s perutnino, Ljubljana VII, Aleševčeva ulica 7.

Smoking
skoraj nov, in že nošena zimska suknja, se proda. Rožna ulica 7.

Puhasto perje
čisto čobano po 48 Din kg druga vrsta po 38 Din kg čisto belo gosje po 130 Din kg in čisti puh po 250 Din kg Razpošiljam po poštne povzetju L. BROZOVIC - Zagreb, Ilica 82 Kemična čistilnica perja.

Kupimo

Vrednostne papirje
srečke obligacije, delnice kupite upravištvo »Merkur« Ljubljana Šelenburgova ulica 6 II tel 30-52

Vsakovrstno zlato kupuje

po najvišjih cenah CERNE. Juvelir Ljubljana Wolfova ulica št. 3

Obrt

Kašo
ješprenj, ajdovo moko vedno svežo oddam na debelo veletrgovina A. VOLK, LJUBLJANA Resljeva cesta 24

Za praznike

Vam postreže z dobro kapljico gostilna »PRI FAJMOSTRU«, SV. PETRA NASIP ŠT. 5:

Močno belo namizno vino, 1 Din 12
Močno črno vino, 1 Din 12
Bizelčan, liter, 1 Din 14
Rizling, liter, 1 Din 16
Cviček, liter, 1 Din 16
Burgundec, liter, 1 Din 20

Inserati v »Slovencu«

imajo največji uspeh

Tudi v naši podružnici

Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 5 (paviljon)
lahko plačate naročnino za »Slovenca«, »Domoljuba« in »Bogoljuba«, naročate inserate in dobite razne informacije - Poslovne ure od pol 8 zjutraj do pol 1 popoldne in od 2 do 6 popoldne. Telefonska številka 3030.

Pozor! Vino je postalo ceneje!

V restavraciji hotela »Miklič« se toči prav dobro baranjsko vino, belo in črno, po Din 10.— liter.

Autotaksi M. Hočevar

Novo mesto - Kandi'a Peteron st. 18

Dobi se v vseh boljših trgovinah te stroke

Za novo leto

Dvokolesa, motorji, šivalni stroji, otroški in igračni vozički, pnevmatika, posamezni deli Velika izbira, najnižje cene stroja na obroke. - Ceniki franko.

„TRIBUNA“ F. B. L.
tovarna dvokoles in otroških vozičkov LJUBLJANA Karlovska cesta št. 4

Kompletne CIRKULARNE ZA GE. tudi POSAME NE LISTE in VRETENA

do 1/2 po konkurenčnih cenah

FEROD SMOLA, Sv. Jurij o. i. z.

PLETENINE

na debelo! na drobno!
PLETILSKA ZADRUGA NA BREZNICI p. Jesenice - Gorenjsko

Izmed sodobnih književnih izdaj so

dr. Ivan Pregljevi izbrani spisi!

priznana tako po vsebini kakor po opremi na prvem mestu

Vsak zvezek stane broširan Din 45 — elegantno vezan Din 60.—

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani.

Galoše in snežni čevlji

z znamko „TRETORN“ zahvaljujejo svojo popularnost milijonom kupecev, ki že desetletja nosijo samo „TRETORN“ galoše in čevlje za sneg. Vsi ti odjemalci so se prepričali, da je ta znamka najboljša na svetu

Mag. št. 47182/ref. I.

Razglas

Radi sestave seznama obvezancev za uporabo ljudskega dela v smislu §§ 37-47 zakona o samoupravnih cestah, Uradni list z dne 10. junija 1929, št. 247/60, oziroma v smislu §§ 2-5 zakona o izpremembah in dopolnitvah v zakonu o samoupravnih cestah, Službeni list z dne 23. avgusta 1930, št. 114/20, se pozivajo naslednje osebe, da se zglase v dneh od 29. do 31. decembra 1930, ali pa 2. ali 3. januarja 1931 med 8. in 14. uro pri mestnem načelniku v posvetovalnici magistratnega poslopja. In sicer:

a) vsi v ljubljanski občini stanujoči za delo sposobni moški prebivalci od izpolnjenega 18. do izpolnjenega 55. leta, ki plačujejo na leto do 100 Din uslužbeniškega davka; obenem morajo povedati, če plačujejo v Ljubljani še kak drug neposredni davek in v kateri letni višini;

b) vse v ljubljanski občini stanujoče osebe neglede na spol, starost in delovno sposobnost, ki plačujejo na leto nad 100 Din uslužbeniškega davka. Tudi te osebe morajo obenem povedati, ali plačujejo v Ljubljani še kak drug neposredni davek in v kateri letni višini.

Pod a) in b) navedeni naj v dokaz prinesejo seboj knjižico s koleki, s pomočjo katere uslužbeniški davek plačujejo.

Podjetja in uradi, ki za svoje uslužbence plačujejo uslužbeniški davek skupno, naj predložijo, mesto da bi se njih uslužbenici osebno zglasili, mestnemu načelniku (mag. posvetovaln.) v naznačenem času točne imenske izkaze uslužbenecv za dastavljenim individualnim letnim zneskom uslužbeniškega davka.

Mestno načelstvo v Ljubljani, dne 23. decembra 1930.

Št. ad 47.182/30 — ref. I.

Dodatno opozorilo

Opzade:
Zglasite dijakov od 24. leta, če ne plačujejo v Ljubljani več nego 100 Din uslužbeniškega davka; in zglasite državnih, banovinskih, občinskih uradnikov ter civilnih in vojaških uslužbenecv (vštevši častnike), kakor tudi vseh duhovniških oseb vseh veroizpovedovanj in javnih upokojencev, katerim se plačilo za javno delo odteguje že pri izplačevanju služb. prejemkov in pokojnin. (Podatke o drugih neposrednih davkih nego o uslužbeniškem si mestno načelstvo preskrbi na drug način.)

Mestno načelstvo v Ljubljani, dne 27. decembra 1930.

Inserirajte v „Slovenca“!

Naznanjamo tužno vest vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da nas je nadvse ljubljena mati, gospa

Ivana Obersne roj. Špes
gostilničarka v Davini

za vedno zapustila, po dolgi mučni bolezni, prevedena s svetimi zakramenti, dne 27. decembra ob 22. uri.

Pogreb preljubljene pokojnice bo v torek, dne 30. decembra ob 9 dopoldne od hiše žalosti v Davini.

Naslo ljubo mamico priporočamo v molitev.

Davina-Slov. Bistrica, dne 28. decembra 1930.

Martin Obersne, mož.
Jakob, Ludvik in Alojz, sinovi. Ivana, Marija por. Šift, hčeri.

Hans Dominik: 71

Moč treh

Roman iz leta 1955.

Mac Neill je posluhnil. Možnost, da se uniči zbornični sklep. Tako izgleda stvar čisto drugačna. Odvrnil je, da bo zaprosil brezlično od svoje vlade za navodila.

Mr. Applebee ni bil še celo uro doma po tem obisku, ko ga je že posetil Mac Neill. Angleška vlada zahteva popolno razčiščenje dogodkov. Potem bo uravnala svoje nadaljnje korake.

Mr. Applebee se je oddahnil. To pomeni, ako se prestavi iz diplomatskega v vsakdanji jezik, da tudi Anglija ne želi iti do skrajnosti. Popolno razčiščenje... to je najmanj štirinajst dni. Več pa Sir Stonard ni zahteval. Pri slovesu je stisnil Angležu roko z izzivajočo prisrčnostjo.

Mr. Mac Neill se je odpeljal v avtu v svoj hotel nazaj. Pri »Parku princa Alfreda« je zašel avto v val pojoče, vriskajoče množice, ki je mahala z zastavami. Gneča je silila šoferja, da je vozil počasi. Avstralski mornar, ki je vihtel v desnici zvezdno zastavo, je skočil na ploščad. Razvil je zastavo.

»Haló, fantje, trikrat hurra za strica Sama!
Množica je ponovila klic iz več tisoč grl in ko grom je bobnel po široki cesti. Tedaj je čutil Mac Neill, da je Avstralija nepreklicno izgubljena za Anglijo. Voznik se je preril skozi ljudski val, dosegel mirno stransko cesto.

»Vozi, šofer!
Kratko in ostro je zaklical Anglež in se zleknil na blazino.

***

Napeti politični položaj je primoral tudi četrtega lorda admiraltete, da je prekinil za nedoločen čas svoje letovanje. Lord Horac Maitland se je preselil z rodbino in služinčadjo v svojo hišo v mestu, priprosto, toda prostorno palačo iz časa tretjega Jurija. Oddaljena komaj deset minut od admiraltete.

Majhna družba najbližjih znancev je sedela tam zbrana okrog čajne mizice. Lord Horac je prišel od seje. V tem krogu se je lahko precej svobodno izražal.

»Naziranj v vladi so bila deljena. Nekateri mojih tovarišev upajo še vedno, da se da izogniti vojni... vojni, ki odloči o usodi Anglije. Odločila bo zbornica, ki se snide jutri.«

»Tesnoba noč za vse, ki morajo braniti s krvjo domovino.«

Eden od gostov je izgovoril to.

»Še dolga, žalostna noč!
Lady Diana je zašepetala z vznemirjenim glasom. Zamišljeno je zrla predse in mešala z majhno srebrno žličko mehanično v čajni skledici.

Lord Horac jo je opazoval z bodečim pogledom. Ze nekaj dni sem je opazil na njej spremembo, ki si je ni mogel razložiti. Kaj je moglo mirno, utrjeno naravo njegove žene spraviti tako iz ravnotežja? Grozeča vojna?... Malo verjetno! Kaj pa?

Lady Diana je zadihala, kot osvobodjena bremena, ko so se poslovili gostje. Lord Horac je videl, kako se je silila z nasmehom, ko se je poslavljala.

Zaman je čakal, da bi se vrnila.

»Lady se je umaknila v svoje prostore.«

To je bil odgovor na njegovo vprašanje. Tako mu

je bilo nemogoče, da bi izvedel za vzrok te spremembe. Treba be čakati, dokler ne bo njegova žena sama izpregovorila.

Skrbelo ga je. Njegov zakon je bil zakon iz ljubezni v najboljšem in najplemenitejšem smislu. Povišanje soproga, nenadejana dedščina lordskega naslova ni spremenila prisrčnega nežnega razmerja zakoncev. Ljubezen, ki cvete v koči, umrje lahko v palači. Tu tega ni bilo. Vendar je čutil lord Horac že nekaj dni, da je nekaj tujega med njim in njegovo ženo.

Lady Diana je brez počitka hodila po svoji sobi sem in tja z mrzlično zardelimi lici. Ustnice je držala ko žejna odprte.

Ura je udarila šest.

Diana se je ustavila v svoji hoji in strmela na kazalo.

»Ze zopet je minil dan... brez sporočila... Še ne noči, kot je bila prošla, ne prenesem... Zakaj vse to?... Radi moža, čigar ime sem mislila, da sem ga že davno izbrisala iz svojega življenja. Oh...«

Zgrudila se je na divan. Z eno roko si je nestrpnopopravila zglavje, z drugo si je popravila lase s senc. Njene oči so bile zaprte, toda včasih so zadregale dolge trepalnice.

Cel svet je ležal med to nemirno zamišljeno ženo, ki se bori s solzami, in ono živahno, sijajno lepoticu, ki je tvorila še pred malo dnevi središče šumnih gostov v Maitland Castleu.

Z njenih ustnic so se izvile besede.

»Zakaj dopuščam, da me bdečo mučijo te sanje? Ali ni že dovolj nemirnih noči?... Čemu ta strah?... Kaj sem naredila, česar ne bi mogla zagovarjati pred seboj, pred celim svetom?

je bilo nemogoče, da bi izvedel za vzrok te spremembe. Treba be čakati, dokler ne bo njegova žena sama izpregovorila.

Skrbelo ga je. Njegov zakon je bil zakon iz ljubezni v najboljšem in najplemenitejšem smislu. Povišanje soproga, nenadejana dedščina lordskega naslova ni spremenila prisrčnega nežnega razmerja zakoncev. Ljubezen, ki cvete v koči, umrje lahko v palači. Tu tega ni bilo. Vendar je čutil lord Horac že nekaj dni, da je nekaj tujega med njim in njegovo ženo.

Lady Diana je brez počitka hodila po svoji sobi sem in tja z mrzlično zardelimi lici. Ustnice je držala ko žejna odprte.

Ura je udarila šest.

Diana se je ustavila v svoji hoji in strmela na kazalo.

»Ze zopet je minil dan... brez sporočila... Še ne noči, kot je bila prošla, ne prenesem... Zakaj vse to?... Radi moža, čigar ime sem mislila, da sem ga že davno izbrisala iz svojega življenja. Oh...«

Zgrudila se je na divan. Z eno roko si je nestrpnopopravila zglavje, z drugo si je popravila lase s senc. Njene oči so bile zaprte, toda včasih so zadregale dolge trepalnice.

Cel svet je ležal med to nemirno zamišljeno ženo, ki se bori s solzami, in ono živahno, sijajno lepoticu, ki je tvorila še pred malo dnevi središče šumnih gostov v Maitland Castleu.

Z njenih ustnic so se izvile besede.

»Zakaj dopuščam, da me bdečo mučijo te sanje? Ali ni že dovolj nemirnih noči?... Čemu ta strah?... Kaj sem naredila, česar ne bi mogla zagovarjati pred seboj, pred celim svetom?